

Differenciál-egyenletek ZH

2004. december 15.

1. Vegyük az alábbi differenciál-egyenletet!

$$(x+1)y'' + xy' - y = 2(x+1)^2, y(0) = y(1) = 0$$

- (a) Határozzuk meg az egyszerűsített, $(ry')' + qy = h$ -nak megfelelő alakot! **(2 pont)**
- (b) Keressük meg a homogén egyenlet egy egyszerű megoldását, és ebből számoljunk ki egy másik, az előbbbitől lineárisan független megoldást a Wronski-determináns segítségével! **(3 pont)**
- (c) Keressük meg azokat az u_1, u_2 függvényeket, amelyek megoldásai a homogén egyenletnek, és igazak rájuk az $u_1(0) = u_2(1) = 0, u_1'(0) = u_2'(1) = 1$ feltételek! **(3 pont)**
- (d) Számoljuk ki az egyenlet Green-függvényét! **(4 pont)**

2. Vegyük az $y'' + y' + \lambda y = 0, y(0) = 0, y(\pi) = 0$ Sturm-Liouville-problémát!

- (a) Igazoljuk, hogy a fenti differenciál-egyenletnek csak bizonyos λ értékekre van a triviálistól ($y = 0$) különböző megoldása, és hogy ezen λ értékek halmaza azonos számosságú a természetes számokéval! **(3 pont)**
- (b) Igazoljuk, hogy adott λ értékhez csak egy lineárisan független megoldás tartozik, és adjunk meg minden λ értékhez egy, az egyenlethez tartozó kanonikus skalárszorozatra nézve egyre normált megoldást! **(3 pont)**
- (c) Igazoljuk, hogy a megoldások ortogonális függvényrendszert alkotnak az egyenlethez tartozó kanonikus skalárszorozatra nézve! **(4 pont)**

3. Oldjuk meg az alábbi differenciál-egyenletet a Laplace-transzformáció segítségével! **(6 pont)**

$$y''(x) + 4y'(x) + 3y(x) = 3 \sin(-2x), y(0) = 1, y'(0) = 1$$

4. A Hermite-polinomokat definiáló egyenlet a következő:

$$H_n''(x) - 2xH_n'(x) + 2nH_n(x) = 0$$

- (a) Határozzuk meg a általános megoldások Taylor-sorának együtthatóira vonatkozó rekurzív egyenletet! **(2 pont)**
- (b) Igazoljuk, hogy a

$$H_n(x) = \sum_{k=0}^{\lfloor n/2 \rfloor} \frac{(-1)^k n!}{2^k k! (n-2k)!} x^{n-2k}$$

polinomok együtthatói megoldásai a fenti rekurzív egyenletnek! **(4 pont)**

- (c) Az előbbi explicit formula segítségével igazoljuk a

$$H_{n+1}(x) = 2xH_n(x) - 2nH_{n-1}(x)$$

$$H_n'(x) = 2nH_{n-1}(x)$$

rekurzív összefüggéseket! **(6 pont)**